

3. ERFARINGERNE I PRAKSIS MED DE NYE REGLER

3.1. Generelt

Rigsadvokaten har som ovenfor nævnt udarbejdet en rapport på baggrund af indberetninger i perioden fra loven trådte i kraft den 12. juni 2003 og til udgangen af juni 2005 om samtlige sager omfattet af de nye bestemmelser om forsvarerens adgang til aktindsigt og om civile agenter.

Det fremgår af Rigsadvokatens rapport, at der er modtaget indberetning om 29 sager.

Hovedparten af indberetningerne – 24 sager – drejer sig om, hvorvidt materiale, der indgår i sagen, konkret har kunnet undtages fra forsvarerens adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 c (begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt). 4 sager vedrører tvister om, hvorvidt materiale er tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår (og dermed omfattet af forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 a), og den sidste sag drejer sig om civiles bistand til politiet efter agentreglerne.

De indberettede sager vedrører en række forskellige kriminalitetstyper. 8 af sagerne drejer sig om narkotikakriminalitet, 2 sager vedrører sigtelser for manddrab, og 5 andre sager vedrører overtrædelse af de alvorlige voldsbestemmelser i straffelovens § 245 og § 246. 6 sager drejer sig om røveri efter straffelovens § 288, mens 5 sager angår andre berigelsesforbrydelser. De sidste 3 sager drejer sig om henholdsvis brandstiftelse, seksuelle overgreb efter straffelovens § 222 og bestikkelse efter straffelovens § 144.

Det kan i øvrigt oplyses, at 12 af sagerne er rockerrelaterede.

3.2. Forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt

Som nævnt ovenfor har Rigsadvokaten modtaget indberetninger om 4 sager om, hvorvidt noget materiale, som forsvareren ønskede aktindsigt i, var omfattet af forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt i materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3. 2 af disse sager har været forelagt for Højesteret.

3 af de 4 sager drejede sig om begæringer fra forsvareren om at få aktindsigt i oplysninger, som indgik – eller muligt kunne indgå – i en anden straffesag end den, som sigtelsen angik.

I to tilfælde var situationen den, at der i en anden sag fandtes oplysninger, som politiet ikke fandt burde indgå i den sag, som sigtelsen an-

gik, men som forsvareren fandt kunne være af betydning. I begge tilfælde blev forsvarerens begæring om aktindsigt afvist.

Den ene af de to sager (Højesterets kendelse af 28. oktober 2004) var en sædelighedssag, hvor forsvareren ønskede at inddrage oplysninger fra andre sædelighedssager med samme forurettede. Højesteret fastslog indledningsvis, at der ikke var tale om materiale, som var tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angik. Herefter udtalte Højesteret, at forsvarerens adgang til aktindsigt omfatter alt materiale, som er af betydning for sagen, uanset om det er tilvejebragt for den pågældende sag. Højesteret fandt dog ikke, at de forhold, som forsvareren ønskede aktindsigt i, kunne antages at have nogen betydning for forsvaret af tiltalte, og man afviste derfor forsvarerens begæring.

I den tredje sag var situationen den, at forsvareren ville have politiet til at tilvejebringe oplysninger, som muligvis indgik i en anden efterforskning, og som kunne have betydning for vurderingen af beviserne i sagen. I den pågældende sag var det af afgørende betydning for vurderingen af skyldsspørgsmålet at få fastslået, hvem der havde benyttet tiltaltes mobiltelefon på et bestemt tidspunkt. Teleoplysningerne i sagen viste, at den tiltaltes telefon var blevet benyttet på gerningstidspunktet, og at telefonen da befandt sig et stykke fra gerningsstedet. Var det tiltalte, der talte i telefonen, kunne han derfor ikke være gerningsmanden.

Der var ikke foretaget aflytning i den sag, som sigtelsen vedrørte, men anklagemyndigheden blev pålagt at skaffe oplysning om, hvorvidt telefonsamtalen var blevet aflyttet som led i efterforskningen i en anden sag. Det viste sig ikke at være tilfældet.

Rigsadvokaten bemærker i sin rapport, at afgørelsen illustrerer, at anklagemyndigheden i medfør af det almindelige objektivitetsprincip har pligt til at fremlægge alle oplysninger, der måtte have betydning for skyldsspørgsmålet, uanset om oplysningerne er tilvejebragt til brug for den konkrete sag. Rigsadvokaten har udsendt en Rigsadvokaten Informerer (nr. 46/2004) til anklagemyndigheden, hvor Rigsadvokaten henleder anklagemyndighedens opmærksomhed på det almindelige objektivitetsprincip ved fortolkningen af retsplejelovens § 729 a, stk. 3.

Den sidste sag (Højesterets kendelse af 9. marts 2005) drejede sig om oplysning af identiteten på en anonym meddeler. Sagen vedrørte et